

Prædiken af Morten Munch
Trinitatis søndag / 15. juni 2014
Tekst: Matt 28,16-20

SKABT AF TREFOLDIGHED, IKKE AF TILFÆLDIGHED

Trinitatis/trefoldighed

Det er trinitatis søndag. Søndagen blev tidligere kaldt for trefoldigheds søndag og udtrykker det kristne gudsbillede: Gud er Fader, Søn og Helligånd.

Derfor døber vi også i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn, sådan som Jesus har befalet os. Vi døber ikke i Faderens, Sønnens og Helligåndens 'navne' - i flertal. Ordet står i ental og er med til at fremhæve enheden i Gud.

Som kristne tror vi på én Gud - med en iboende flerhed – en trefoldighed.

Eftersom Gud ikke er et menneske, men er højt ophøjet over alt det skabte og i sit evige væsen er udenfor tid og rum, kan vi ikke forvente at kunne forstå Guds væsen – vi kan heller ikke forvente, at vi i den skabte verden kan finde paralleller til Guds væsen, finde ord og billeder der løser mysteriet om Guds enhed og flerhed.

Mysteriet kan ikke indfanges på et papir (det hjælper heller ikke at have en storskærm som i dag), men der er gjort forskellige forsøg på at illustrere treenigheden.

Her er et eks. (dias 'treenighed 1') – kombinationen af en trekant og cirkel, der markerer både forskellighed og enhed mellem Faderen, Sønnen og Ånden.

På næste billede ser vi det samme i en mere klassisk udgave (dias treenighed 2). Og endnu et eks. (dias 'treenighed 3'), hvor tre ovale cirkler fjører sig ind i hinanden.

Jeg var på et kursus i retorik, altså talekunst – og der lærte vi, at et af de klassiske retoriske værktøjer eller virkemidler er at krydre sin tale med treklange eller triader.

Det gør Paulus, når han taler om tro, håb, kærlighed. Vi har også et eks. i den udgangssalme, vi skal synge i dag: Nu takker alle Gud med hjerte, mund og hænder.

Man har indenfor den retoriske videnskab konstateret, at sådanne treklange er udnyttet som et universelt virkemiddel indenfor kommunikation på tværs af kulturer – uden at man kan forklare hvorfor. Måske 2 er for lidt og 4 for meget. Vi siger også alle gode gange tre.

Tid forstår vi i 3 dimensioner: Fortid, nutid og fremtid.

Rum forstår vi i 3 dimensioner: Højde, længde og bredde.

Materie kan vi have i 3 former: Fast form, flydende form, gasform.

Billeder på treenigheden

På næste billede (dias 'treenighed 3a') er H₂O (vand) brugt som billede på Guds treenighed. H₂O findes i tre former og er dog det samme.

I sin flydende form kan H₂O være et billede på Gud Fader som livets kilde. Den faste form, is, kan symbolisere, at Gud bliver kød og blod og kommer til jorden i konkret og håndgribelig menneskeskikkelse. Vanddamp kan være et billede på Gud som Ånd.

Kirkefaderen Efraim Syreren bruger solen som et billede på Gud Fader, solens stråler som et billede på Gud Søn – fordi strålerne er en del af solen og samtidig når helt ned til jorden. Endelig taler han om solens varme som Helligånden – det er der, hvor vi mærker solen som noget, der er helt tæt på og har en indvirkning på vores liv.

Sådan – siger Efraim Syreren – er Gud samtidig én og tre.

Det er og bliver ufuldkomne billeder på noget, vores tanke ikke kan rumme. At Guds væsen tager sig uforståeligt ud er for mig med til at understrege, at det kristne gudsbillede ikke har sin oprindelse i menneskers tanker.

Troen på Guds treenighed er fælles for alle de store klassiske kirkesamfund: den katolske kirke, de ortodokse kirker, de protestantiske kirker. Det siger i sig selv noget om, at det er vigtigt.

Vi er nede ved roden til det kristne træ. Skærer vi her, skærer vi ikke bare i en gren, men i roden selv.

Hvorfor er det vigtig?

Men hvorfor er det vigtigt? Det er vigtigt, fordi Jesu ords troværdighed afhænger af hans enhed med Faderen.

Jesus tilsagde mennesker deres synders forladelse – og mennesker reagerede ved at sige: Det kan kun Gud. Ja, netop. Det er pointen.

Jesus sagde, at han skulle dømme jorden på den yderste dag – og mennesker reagerede ved at sige: Det kan kun Gud. Ja, netop. Det er pointen.

Sådan gjorde Jesus sig til ét med med Gud Fader – og derfor fik han navnet 'Gud med os'. Hvis han ikke er ét med Skaberens, er han ikke Immanuel = Gud med os i konkret skikkelse – for at tage menneskets tilværelse på sig med alle sjælelige og legemlige brister, synden, forgængeligheden – og forløse menneskenaturen i sin død og opstandelse.

Kirkefædrene nævner også en anden grund til, at bekendelsen til enheden mellem Faderen, Sønnen og Ånden er vigtig:

De sagde: Kun Gud kan åbenbare Gud. Forskellen på Skaber og skabning er for stor til, at en skabning kan åbenbare Gud. Det vil være en meget ufuldstændig og midlertidig åbenbaring.

Kun hvis Jesus og Ånden er fuldt ud lig med Gud, er Gud blevet åbenbaret i verden. Hvis Jesus ikke er ét med Faderen, falder Jesu ord til jorden, når han siger: Den der har set mig, har set Faderen.

Kirkefaderen Augustin giver endnu en begrundelse for treenigheden. Han siger: Hvis Guds evige væsen er kærlighed, må der med nødvendighed være en flerhed i den ene Gud. For kærligheden kan ikke eksistere solo. Kærlighed er at give sig til en anden.

Her er vi ved noget af det helt centrale i det kristne gudsbillede: Faderen, Sønnen og Ånden giver sig til hinanden i kærlighed; der ærer hinanden, tjener hinanden, hviler i hinanden.

Kærlighed frem for karriere

Derfor er det vigtigste i menneskets tilværelse (som skabt i Gudsbillede) ikke succes, ikke karriere, men kærligheden, fordi Gud er kærlighed i sit inderste væsen. Ud af det er vi skabt.

Vi kan gøre karriere og succes til vores gud. Men det er en falsk gud.

Her bliver det tydeligt, at spørgsmålet om Guds væsen ikke er teori. Gud er et tjenende fællesskab, bestemt af kærligheden – og det udfordrer i den grad, den måde vi prioriterer vores liv på.

De færreste vil på sit dødsleje sige: Bare jeg havde brugt noget mere tid på mit kontor, bare jeg var nået længere i min karriere, bare jeg havde haft mere succes.

De fleste siger: Bare jeg havde brugt mere tid sammen med mine børn, eller havde behandlet mine medarbejdere bedre, eller havde brugt mere af min formue til at glæde mennesker, der var mindre bemidlede – eller generelt havde været mere opsøgende, lyttende, støttende, opmuntrende, værsættende i mine relationer.

På grænsen mellem liv og død kommer vi i tættere kontakt med den kærlighed, vi er skabt til at leve i – og som springer direkte ud af Guds evige væsen og forholdet mellem Faderen, Sønnen og Ånden.

Treenigheden som et åbent fællesskab – mission og sendelse

Gud er fællesskab, Gud er familie – evangeliet er et kald til at træde ind i den treeniges liv og fællesskab ved troen på Kristus.

På næste billede (dias 'treenighed 5') ser vi Rublevs berømte treenigheds-ikon fra 1410. Der er en ledig plads omkring bordet, nemlig beskuerens plads.

Vi drages som beskuerer og iagttagere ind i billedet og ind i spisefællesskabet (nadveren).

Det er et åbent fællesskab. Alle inviteres med.

Derfor siger Jesus i dagens tekst: Gå ud i al verden og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens, Sønnen og Helligåndens navn.

Ordet at døbe 'i' kan også oversættes 'ind i' – en dåb ind i den treeniges liv og fællesskab og hele virkelighed.

Ligesom når forældre får et barn – og inviterer barnet ind i den kærlighed, der i forvejen eksisterer mellem dem og udvider kærlighedens cirkel til at omfatte barnet.

Vi er ikke skabt ud af tilfældighed, men ud af trefoldighed. Skabt til fællesskab – skabt til enhed med Gud og mennesker og samtidig skabt helt unikke hver især – og på den måde enestående uden at stå ene.

Dåbs- og missionsbefalingen har som formål at inkludere mennesker i Guds liv gennem Jesu død og opstandelse. Der er en dynamisk udadgående bevægelse i Gud, derfor er han optaget af at opsøge og frelse det fortabte.

Det sidste billede (dias 'treenighed 4') viser øverst Guds skabende hånd, en hånd der rækker ud fra evighed til evighed (A og O; hans evige natur). Guds udrakte hånd kommer til os i form af Jesus og Ånden (til venstre: kristogram/Khi-Rho-symbolet, de to første bogstaver i Kristus; til højre duen).

Faderen sender sin Søn og sin Ånd som sine to hænder (udtryk fra fædrene) – og i dag sender han os som kirke og menighed ud i den samme sendelse. Hvis ikke vi som kirke ser os som deltagere i Guds sendelse, modsiger vi både kirkens væsen og Guds væsen.

'Mission' (missio på latin) betyder sendelse, både sprogligt og indholdsmæssigt.

Kirkens mission-statement handler om at kalde mennesker til tro på Guds Søns som verdens frelser og ind i livsfællesskabet med den treenige – kalde mennesker til at leve af det livsbrød, vi selv lever af som kirke.

Kirkens mission involverer den treklang, vi skal synge om senere i gudstjenesten: Nu takker alle Gud med hjerte, mund og hænder.

Som taksigelsen til Gud kan udtrykkes trefoldigt med hjerte, mund og hænder, må også kirkens sendelse med evangeliet være kendetegnet af den samme trefoldighed.

Vi kan sætte ord på, hvad troen betyder for os, og vi kan vise troen gennem omsorg for andre. Ord og handling må komme fra hjertet, der handler om, hvem vi er. Det er fra vores *væren* i Gud og i hans kærlighed, at mundens og hændernes vidnesbyrd henter sin kraft.

Jesu løfte om at være med os alle dage betyder, at vi aldrig er alene og aldrig er sendt alene. Det er et løfte om, at han vil forme vort hjerte og styrke vor munds og vore hænder vidnesbyrd om, hvem han er.

Amen.